

ENERGIAHATÉKONYSÁG 2.

Jelen Infojegyzet a [T/13667.](#) számú törvényjavaslathoz készült. Ismerteti a legfrissebb nemzetközi kibocsátás-csökkentési és energiahatékonysági célszámokat, bemutatja a hazai energiahatékonysági törekvéseket, valamint az energetikai auditok típusait és jogszabályi hátterét.

- A [2018/2002/EU](#) irányelv előírja a tagállamok részére, hogy az „első az energiahatékonyság” elvét kell alkalmazniuk.
- Az Európai Unióban a végső energiafogyasztás mintegy 50 százalékát hűtésre és fűtésre fordítják, melynek 80 százaléka az épületeken belül jelentkezik ([2018/844/EU](#) irányelv).
- A [Nemzetközi Energiaügynökség](#) adatai szerint Magyarországon a háztartásokban a legmagasabb az energiafogyasztás (5811 ktoe, 2018), ezt követi a közlekedési ágazat (4789 ktoe, 2018), majd az ipar (4455 ktoe, 2018).
- Az EU tagállamaiban a közlekedés területén meghozott energiahatékonyság-javító intézkedések (energiahatékony járművek, kerékpározás, gyaloglás, közösségi közlekedés stb. népszerűsítése) is figyelembe vehetők a végfelhasználási energiamegtakarítási kötelezettség elérése szempontjából ([2018/2002/EU](#) irányelv).
- A témához kapcsolódó korábbi Infojegyzet: [Energiahatékonyság \(2019/45.\)](#)

Nemzetközi kibocsátás-csökkentési célok

2050-re az Európai Unió klímasemlegessé szeretne válni. E cél eléréséhez alkotta meg 2019 decemberében az Európai Bizottság **Az európai zöld megállapodás** ([COM\(2019\) 640 final](#)) című közleményét, amely kijelöli az elkövetkező hónapokban és években végrehajtandó intézkedéseket ([Európai Bizottság, 2019](#)).

Az intézkedéscsomag része az **európai klímarendelet** ([\(EU\) 2018/1999](#)) módosításáról szóló javaslat ([COM/2020/80 final](#)), amely a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról szól. A javaslat szerint az Európai Bizottságnak **2020 szeptemberéig hatásvizsgálattal alátámasztott tervet** kell előterjeszteni annak érdekében, hogy 2030-ra megvalósítható legyen az Európai Unión belüli üvegházhatású gáz-kibocsátás csökkentésére irányuló célérték legalább 50 százalékra, de lehetőleg 55 százalékra történő növelése az 1990-es szinthez képest ([COM/2020/563 final](#)). Ennek megfelelően az **Európai Bizottság 2020. szeptember 17-én előterjesztette javaslatát** ([COM/2020/562 final](#)), mely szerint az Európai Uniónak **2030-ig legalább 55 százalékkal kellene csökkentenie az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását** az 1990-es szinthez képest ([Bruxinfo, 2020](#)).

A javaslat áttekinti a gazdaság különböző ágazataiban indokolt fellépések körét és előrevetíti a célkitűzés eléréséhez szükséges jogalkotási eszközök felülvizsgálatát, valamint előkészíti a 2020 őszén tartandó nyilvános vita feltételeit, hogy a Bizottság 2021 júniusáig részletes jogalkotási javaslatokkal állhasson elő.

A javaslat szerint az üvegházhatású gáz-kibocsátás 55 százalékos csökkentése új és „zöldebb” energiamixet eredményezne, így **2030-ra a szénfelhasználás** a 2015-ös adatokhoz képest több mint **70 százalékkal**, **az olajfogyasztás több mint 30 százalékkal**, **a gázfogyasztás pedig 25 százalékkal csökkenne**. **A megújuló energiafelhasználás részaránya pedig 2030-ra elérheti a bruttó végső fogyasztás 38–40 százalékát**. A Bizottság szerint a megnövelt éghajlat-politikai cél eléréséhez az energiahatékonyságra vonatkozó hatályos jogszabályok szigorú végrehajtásán túl **az energiahatékonyságot mintegy 36 százalékra kell növelni** a végső energiafogyasztás tekintetében ([COM/2020/562 final](#)).

2020. október 8-án az **Európai Parlament módosította** az Európai Bizottság javaslatát, mely szerint **60 százalékos szén-dioxid-kibocsátás csökkentést irányzott elő 2030-ig**.

**AZ EURÓPAI UNIÓ
ENERGIAHATÉKONYSÁGI POLITIKÁJA**

Az Európai Bizottság 2016. november 30-án előterjesztette a „Tiszta energia minden európai polgár számára” című javaslatcsomagot ([COM\(2016\) 0860](#)), melynek összesen nyolc jogszabályát az Európai Parlament és a Tanács megtárgyalta és 2019 májusáig elfogadta ([Európai Tanács](#)).

A nyolc új jogszabály egyike a [2018/2002/EU](#) irányelv (2018. december 11.), amely a [2012/27/EU](#) energiahatékonyságról szóló irányelv (2012. október 25.) módosítása. A módosított irányelv **2030-ig uniós szinten legalább 32,5 százalékos energiamegtakarítás** megvalósítását írja elő. Ahogy a 2020-as tervekben sem, úgy a **2030-ra vonatkozó távlati tervekben sem szerepelnek kötelező célkitűzések a tagországok számára**. A tagállamoknak azonban nyilatkozniuk kell a 2030-ig teljesítendő indikatív nemzeti energiahatékonysági célkitűzéseikről, és hozzájárulásairól.

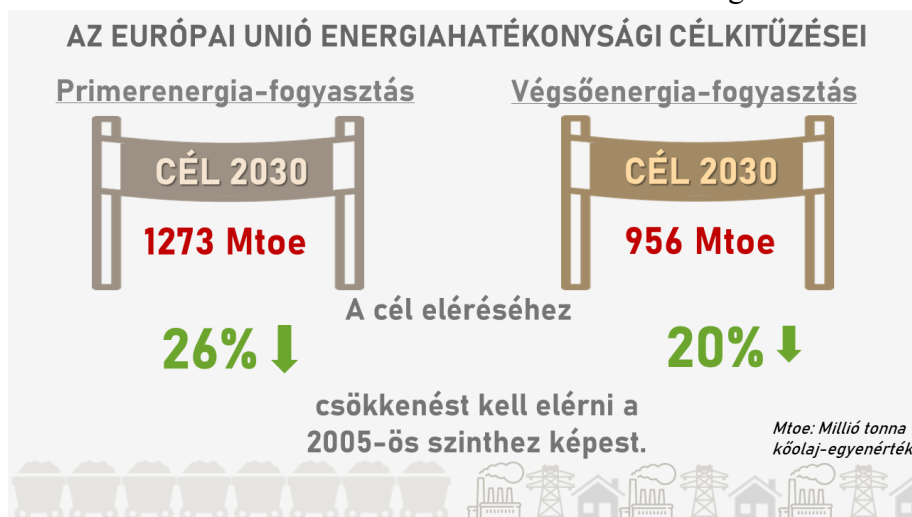
A **2021–2030** közötti kötelezettségi időszak során a tagállamoknak végsőenergia-fogyasztásuk legalább **0,8 százalékanak megfelelő** új éves megtakarítással azonos mértékű halmozott **végfelhasználási energiamegtakarítást** kell elérniük, a 2019. január 1-jét megelőző három év átlagában.

Ennek megvalósításához **energiahatékonysági kötelezettségi rendszert és/vagy alternatív szakpolitikai intézkedéseket** is alkalmazhatnak.

Az [irányelv](#) 7. cikkének (2) bekezdése rugalmasságot biztosít az előírt **energiamegtakarítás** mennyiségének **kiszámítási módjára**. Emellett a tagállamok **dönthetnek úgy, hogy a területükön működő kötelezett felek kötelezettségüket energiamegtakarítással vagy a nemzeti energiahatékonysági alaphoz való hozzájárulással teljesítik** részben vagy teljesen ([2018/2002/EU irányelv](#)).

A tiszta energiáról szóló csomag keretében fogadták el 2018 májusában az **épületek energiahatékonyságáról** szóló [2018/844/EU](#) irányelvet is, amely a [2010/31/EU](#) és a [2012/27/EU](#) irányelveket módosítja. Az irányelv szerint az **Európai Unió teljes szén-dioxid kibocsátásának 36 százalékáért az épületállomány a felelős**. A jogszabály értelmében valamennyi tagállamnak **hosszú távú felújítási stratégiát kell kidolgozni** annak érdekében, hogy a magán- és köztulajdonban lévő lakó- és nem lakáscélú épületek állománya **2050-re** nagy energiahatékonyságú és dekarbonizált legyen ([2018/844/EU irányelv](#)).

Szintén a csomag részeként lépett hatályba az ún. **irányítási rendelet** ([2018/1999/EU](#)), mely szerint a tagállamoknak 10 éves időszakra (első időszak: 2021-2030) szóló nemzeti energia- és klímatervben ([Magyarország nemzeti energia- és klímaterve](#)) kell beszámolniuk arról, hogyan járulnak hozzá az energiaunió megvalósításához. A benyújtott klímaterveket aktualizálni kell, melynek határideje 2024. június 30. ([Európai Tanács](#)).

Forrás: [Infoszolg/2018/2002/EU irányelv](#)

**ENERGIAHATÉKONYSÁG
MAGYARORSZÁGON**

Magyarországon a [2015. évi LVII.](#) törvény határozza meg az alapvető energiahatékonysági intézkedéseket. A törvény végrehajtási rendelete a [122/2015 \(V. 26.\)](#) Korm. rendelet.

2020 januárjában jelent meg az [új Nemzeti Energiastratégia](#), amelynek célja a hazai energetikai szektor átalakítása fenntartható, működőképes, uniós joggal összhangban álló módon. A stratégia szerint a **2021–2030-as időszakra** vonatkozó, egyenletes évi **0,8 százalékos megtakarítást** jelentő halmozott végfelhasználási energia-megtakarítási kötelezettségünk **számszerűsítve 331,23 PJ-t** (petajoule) jelent, amely évi **7 PJ új megtakarítás** kitűzésével érhető el. Ezt a mennyiséget a stratégia összehasonlítja a 2014–2020-as időszak végső energia-megtakarításával – amely 3-4 PJ – és kijelenti, hogy **a következő időszakban a jelenlegi megtakarítások mintegy duplájára van szükség.**

Az energiastratégia célkitűzése szerint végső energia felhasználásunk **2030-ban nem haladja majd meg a 785 PJ szintet** (2005. évi szint). Amennyiben 2030 után nő a végső energia-felhasználás, azt csak karbonsemleges energiaforrásból lehet fedezni.

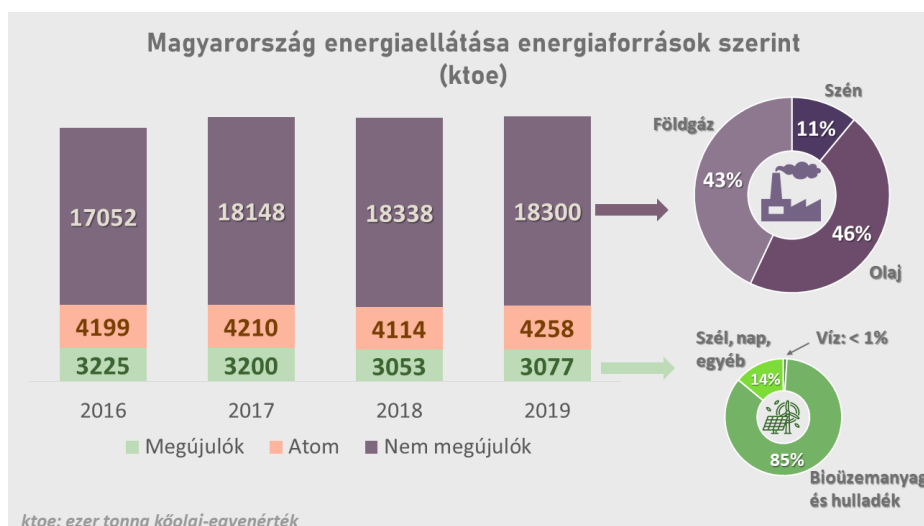
Hazánk **megújuló energia** felhasználásának aránya a bruttó végsőenergia-felhasználáson belül legalább **21 százalékra** nő majd. **Üvegházhatású gáz-ki-bocsátásunk** pedig minimum **40 százalékkal** csökken az 1990-es szinthez képest.

Importfüggőségünk csökkenése érdekében a stratégia szerint **gázimport-arányunk** 2030-ra 70 százalék közelébe, 2040-re pedig 70 százalék alá csökken majd. Az elmúlt években az ország 80 százalékban szorult földgáz importra. **Villamosenergia-felhasználásunk import aránya** a tervek szerint 2040-re 20 százalék alatt lesz, amely a 2013-2017 évek átlagában

32 százalék volt ([Nemzeti Energiastratégia, 2020](#)).

A [2018/2002/EU](#) irányelv által biztosított lehetőségek közül Magyarország az energiahatékonysági **kötelezettségi rendszert** kívánja bevezetni, melynek előkészítésére 2020. május 19-én **szakmai munkacsoport** alakult. A munkacsoport ülései során a kormány az iparági szereplőkkel és érdekvédelmi képviselőkkel egyeztet a kötelezettségi rendszer 2021-es bevezetésének részleteiről ([kormany.hu, 2020](#)).

2020 februárjában a [Regionális Energiagazdasági Kutatóközpont](#) (REKK) értékelő, véleményező tanulmányt készített az új Nemzeti Energiastratégiáról. A [tanulmány](#) az energiahatékonysági célkitűzések teljesítésének módját (kötelezettségi rendszer bevezetése) „erős”, nem könnyen megvalósítható eszközként jellemzi. Példaként említi, hogy az Európai Unió 15 tagállama már alkalmazza ezt az eszközt, de megvalósításuk hosszabb bevezető szakaszt, fokozatosságot és esetleges reformokat igényelt. A tanulmány **javasolja** továbbá a **kötelezettek** pontos meghatározását, valamint az energiahatékonysági intézkedések kiemelt célterületévé tenni a **lakossági épületenergetikát** ([Szabó és mtsi 2020](#)).

Forrás: [Infoszolg/International Energy Agency](#)

A hatályban lévő [Nemzeti Épületenergetikai Stratégia](#) adatai alapján **az országos primerenergia-felhasználás 40 százaléka (2011) az épületekben történik**, melynek 60 százalékát a lakóépületek képviselik.

Audit

A [2015. évi LVII.](#) energiahatékonyságról szóló törvény értelmében a nagyvállalatok tevékenységük energetikai jellemzőinek megismerése céljából négyévente energetikai auditálást kötelesek végeztetni.

Az energetikai auditok típusai:

- **kötelező** energetikai audit, melynek célja a [2015. évi LVII.](#) törvényi kötelezettségnek való megfelelés;
- **TAO** audit, melynek célja a TAO kedvezmény igénybevétele ([1996. évi LXXXI.](#) törvény a társasági adóról és az osztalékról, 22/E. §);
- **önkéntes** audit.

Magyarországon a vállalatok energiahatékonyságának ösztönzését a **társasági adókedvezmény** biztosítja, amely – a 2018. évi adóévtől számítva – az energiahatékonysági célokat szolgáló beruházások után igényelhető ([Ringhoffer, 2020](#)).

A [122/2015. \(V. 26.\)](#) Korm. rendelet (a [2015. évi LVII.](#) törvény végrehajtási rendelete) meghatározza a gazdálkodó szervezetek azon körét, amelyek kötelesek **energetikai szakreferenst** alkalmazni, aki többek között szakmai megfigyelőként és tanácsadóként vesz részt a rendszeres energetikai auditálás folyamatában, javaslatokat tesz az energiahatékonysági fejlesztési lehetőségekre valamint havi és éves jelentést készít az őt alkalmazó gazdálkodó szervezet tevékenységéről, energiafogyasztásának mértékéről és annak értékeléséről.

Forrás: [Infoszolg/Magyar Energetikai és Közműszabályozási Hivatal, 2020](#)

Források:

- Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlatvédelmi törekvésének fokozása. Beruházás a klímasemleges jövőbe az európai polgárok érdekében. Európai Bizottság 2020. 09.17. [COM/2020/562 final](#)
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) [2018/2002](#) irányelve (2018. december 11.) az energiahatékonyságról szóló 2012/27/EU irányelv módosításáról
- Energiaunió. [Európai Tanács](#), letöltés dátuma: 2020. október 5.
- Európai zöld megállapodás. [Európai Bizottság](#), letöltés dátuma: 2020. szeptember 23.
- [kormany.hu](#), 2020. május 19.
- Mindent felülírna az új, 55 százalékos kibocsátáscsökkentési cél. [Bruxinfo](#), 2020. szeptember 18.
- Módosított javaslat az Európai Parlament és a Tanács rendelete a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (európai klímarendelet) [COM/2020/563 final](#)
- [Nemzeti Energiastratégia, 2020](#)
- Ringhoffer Örs: Energiahatékonyság területén elért eredmények. [Magyar Energetikai és Közműszabályozási Hivatal](#), 2020. március 2.
- Szabó László és mtsi: Az új Nemzeti Energiastratégia értékelése. [REKK](#), 2020.

Készítette: Elekházy Nóra
Képviselői Információs Szolgálat
E-mail: infoszolg@parlament.hu

infoszolg

Internet: www.parlament.hu/infoszolg
Intranet: intra.parlament.hu/infoszolg/
Tel.: (1) 441-4529; (1) 441-6486